

ACC. N:R M. 12127:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Inf. 83
/

I min hembygd på österlen hade vi kringvandrande västgötar, som gick omkring, och sålde vävskedar, och kallade sig huvudsaktligen i sina distrikt. Vi hade en man där gick omkring som hette Isaac Pönn som han var född smålänning, men var bosatt i Hishult i Halland. Han gick till fots försedd med en lång säck på ryggen, med ett band snett över bröstet, annars var det huvudsaktligen västgötskedar som tillverkades i Boås, och trakten däromkring, den sk. "knallbygden". Man brukade alltid säga om kommes "skearnannen". Förutom vävskedar var han försedd med matsekar af horn, som brukades i almogekemmen, samt vävskyttar eller "skottes" som de kallades, Regelbundet kom han var efterkvät, någon gång logera till värt över natten, Han hade sitt nederlag på åtskilliga platser i bondgårdarna, Hur det var på andra platser kan jag ju inte säga, men därhemma var han alltid välkommen.

Det fanns ju olika längd på värskedarna allt
efter som bredden skulle bli på räkan. Men
hon hade särskilda skedar till var sin sorts
vävnad, vadmat värken och rösenång röknä
sätten var ju tjog och tal för rören, 30 stycken var
ett tal, för varje tal var en träs av lingsen
ombunden, så att de var lätt räknade. Egenskapen
som kvalitetsbetonade från olika trakter för
filverkning tror jag nog var ungefär den samma.
Vad priserna gällde för värskedar kan jag inte
exakt uppgiva, jag har utspädat, flera äldre,
men kan inte få någon exakt uppgift därom,
alla säger de hade nog levt så hade hon kunnat
sagt det. Tiden vad jag kommer i häggäller
ju det rista decenniet på 1800 talet, och det är
ju saker, som man inte hade sig så hårt på
men att de såldes mest kontant är ju givet,
fastän, kredit beviljades ju säkert, för förtroendet

var säkert mycket gott, mellan kunder och försäljare, försäljarna kom ju regelbundet sina Teiser, på efterkösten, kanske någon gång på vassedan också. Det kunde ju hända att inte pengar fanns till hands genast, och så beviljades kredit till nästa gång de kom. Att tillverkningen, skedde i min hembygd kan jag säga ett bestämt nej till, och heller inga yrkesmän i bransken. Vårskedsmakarna såväl som försäljarna var ju huvudsakligen smålärningar kallärningar och västgötar, personer som kunde sitta och ämna ett Farp, eller ett litet ställe, och ha det som bisyssla, på sitt kanske rätt så många ställe och jordbruk. Was materialet till vårskedar är kan jag säga, att är säkert av fur, äkta kärmpus och totalt knastfri till såväl fänder ^{eller} som rör som de kallas här, som till stomme vi har nämligen en hel del vårskedar på platsen.

Huruvida behandlingen till genomgick före
fabrikationen, kan jag inte direkt säga, men
här har någon sagt att det beakades, någon
inpregnering har säkert inte försiggått.

Bindningen skedde med med kemvävt linsgarn,
beckat eller varcat, sedan överklistrades med papper.
Röran med stålspedar skedde på ättitalet, men
de hade ju det felet, att de gärna rostade, men
det fanns ju även vid denna tid mässingsspedar
men de var ju naturligtvis dyrare, men priserna
kan jag inte uppge. Fastbindningen av röran
skedde säkerligen för hand, åtminstone för vävskedat
av trämaterial. Längdstycken utgöres av två
halvunda skivor, så ha röran satts i mellan
sedan har det bindits i kop, med ovannämnda
grovspenne garn, så har ändstycken satts in mellan
längdstycken, och omsnurrats de också. Garnet
har omsnurrats längdstycken, så har där insatts

ACC. N:R M. 12127:5

En garn mellan värd söi, de grövre skedarna så-
som mattskedar var deli två garn mellan var fänd
eller söi, survad, sedan över klitades de med papper,
men innan detta skedes varades skedens lingsmet
i värdskeden, över. Matverktyg har jag aldrig hört tala
om, heller aldrig några tillverkningsmärken.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

5

5-